

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. c)

Istorie

Model

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Pe măsură ce ostilitățile chino-sovietice se adânceau, Gheorghiu-Dej și-a atribuit rolul de mediator între cele două centre comuniste rivale. În loc să urmeze calea Moscovei în relațiile cu celelalte partide și state comuniste, Gheorghiu-Dej a început să dezvolte legături independente cu acestea. Ceaușescu a fost și el implicat în diplomația mișcării comuniste mondiale. Împreună cu prim-ministrul, Ion Gheorghe Maurer, el a mers în China, Coreea de Nord și URSS în anii 1963 și 1964, pentru convorbiri cu Mao, Kim Ir Sen și Hrușciiov. [...] Declarația Partidului Muncitoresc Român din aprilie 1964 cu privire la principalele probleme ale mișcării comuniste mondiale rezuma noua filozofie a P.M.R. [...]. În acest document fundamental, comuniștii români [...] au subliniat angajamentul lor față de principiile independenței și suveranității naționale, deplinei egalități, neamestecului în treburile interne ale altor state și partide, precum și principiul cooperării bazate pe avantaj reciproc [...]. Documentul respingea în mod direct statutul privilegiat al Moscovei în cadrul mișcării comuniste mondiale [...]. În același timp, România a manifestat un interes crescând pentru îmbunătățirea relațiilor cu Occidentul. Unul dintre oamenii de încredere ai lui Gheorghiu-Dej a vizitat Statele Unite ale Americii [...], iar prim-ministrul Ion Gheorghe Maurer a vizitat Franța [...].”

(V. Tismăneanu, *Stalinism pentru eternitate*)

B. „Primul dintre actele spectaculoase de politică externă era stabilirea relațiilor cu Germania Federală în 1967 [...]. O politică asemănătoare a adoptat Nicolae Ceaușescu față de Israel în timpul conflictului arabo-israelian din vara anului 1967. După ce, [...] în frunte cu URSS, statele socialiste au decis suspendarea relațiilor cu Israel, [...] Ceaușescu a refuzat să urmeze exemplul sovietic [...]. Relațiile cu Statele Unite ale Americii au cunoscut o traiectorie spectaculoasă [...]. Prin numirea unui nou ambasador român la Washington, Ceaușescu a cerut SUA acordarea clauzei națiunii celei mai favorizate, întrucât aceasta facilita creșterea volumului schimburilor comerciale între cele două țări [...]. Datorită percepției pozitive pe care o avea România în Occident și mai ales în Statele Unite, în septembrie 1967, ministrul de externe, Corneliu Mănescu, a fost ales președinte al Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite. [...] Un alt lider alături de care Ceaușescu a ținut să se afișeze a fost cel al Franței. [...] Venit la București după o escală la Moscova și una la Varșovia, Charles de Gaulle a fost auditorul perfect pentru declarațiile lui Ceaușescu în favoarea desființării blocurilor politico-militare [...].”

(I. A. Pop, I. Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un lider politic român, precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la Declarația Partidului Muncitoresc Român din aprilie 1964. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că în lumea comunistă există ostilități chino-sovietice. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două practici politice din statul român, utilizate în primul deceniu din perioada stalinismului. **6 puncte**
7. Menționați o constantă în desfășurarea acțiunilor politice care au avut loc în România, în perioada 1946-1947. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Ștefan cel Mare a încercat inițial să aibă relații bune cu toți vecinii [...]. Cu Ungaria, raporturile au ajuns încordate, mai ales după reluarea Chilieii de către moldoveni, în 1465. [...] În 1467, spre iarnă, regele Ungariei însuși, în fruntea unei oști, l-a atacat pe Ștefan cel Mare, considerat «vasal necredincios». Rezultatul a fost însă defavorabil, căci în lupta de la Baia (1467) oastea ungară a fost învinsă de români [...].

Moldova era presată tot mai tare [de Imperiul Otoman] să cedeze Chilia [...] și Cetatea Albă. În aceste împrejurări, domnul Moldovei, Ștefan cel Mare, a rupt legăturile cu Poarta [Imperiul Otoman], a refuzat plata tributului și cedarea cetăților pontice [Chilia și Cetatea Albă]. [...] Drept urmare, sultanul a trimis în Moldova peste 100 000 de oameni [...]. Ștefan cel Mare [...] obține o însemnată victorie împotriva otomanilor, la Vaslui (Podul Înalt), în 10 ianuarie 1475. [...] În anul următor, domnul român s-a aflat singur înaintea sultanului [...] venit cu o oaste impresionantă [...] la Războieni (Valea Albă), în 26 iulie 1476, unde «au biruit păgânii pe creștini». [...] În 1484, sultanul avea să ocupe cele două importante cetăți [...].

După un scurt conflict armat cu Polonia, domnul Moldovei a recunoscut suzeranitatea regelui polon Cazimir al IV-lea, prin tratatul din 1459. [...] Tratatetele moldo-polone au fost periodic înnoite, fiindcă Ștefan cel Mare a avut nevoie decenii întregi de sprijin contra turcilor. [...] Pe tronul Poloniei a ajuns Ioan Albert, care la 1497 intra în Moldova în fruntea unei oștiri de 100 000 de oameni [...]. Ștefan [cel Mare] strânge o armată de 40 000 de oșteni, ajutată de 2 000 de turci, de trupe muntene și transilvane. [...] Armata polonă a fost așteptată, în [...] 1497, la Codrii Cosminului (Dumbrava Roșie), unde a fost învinsă. [...] În urma unei expediții moldovenești în Polonia, în 1499 s-a încheiat un tratat moldo-polon, definitivat la Hârlău, în care cele două țări apar drept parteneri egali.”

(I. A. Pop, I. Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnul Moldovei precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele din sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați o luptă din 1475-1476 și o cauză a conflictelor dintre Moldova și Imperiul Otoman, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la evenimentele militare desfășurate în perioada 1465-1467. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la relațiile Moldovei cu Polonia, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia românii participă la relațiile internaționale în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția statului român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea – primele trei decenii ale secolului al XX-lea, având în vedere:

- precizarea unui eveniment desfășurat în spațiul românesc, în anul 1859;
- menționarea a două măsuri de politică internă adoptate în statul român, în deceniul șapte al secolului al XIX-lea și a câte unui aspect referitor la fiecare dintre acestea;
- prezentarea unui fapt istoric prin care se urmărește realizarea României Mari, desfășurat în cadrul relațiilor internaționale;
- formularea unui punct de vedere referitor la consolidarea României Mari în deceniul trei al secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.